

INFORME DE RETORN DEL PROCÉS PARTICIPATIU DEL PLA D'ACCIÓ PER L'ENERGIA SOSTENIBLE I EL CLIMA DE LA UNITAT DE PAISATGE DE L'ALT TER

El Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) és un document de planificació energètica i climàtica que té per finalitat assolir l'objectiu europeu d'una reducció del 55% d'emissions de CO₂ per l'any 2030. En aquest marc, el Servei de Medi Ambient de la Diputació de Girona impulsa el **procés participatiu per a l'elaboració del Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de 221 municipis gironins**. Mitjançant criteris ambientals, aquests municipis s'han agrupat en 20 Unitats del Paisatge (UP) per tal de proposar accions a nivell supramunicipal.

En aquest informe es presenten els **resultats del procés participatiu de la Unitat de Paisatge de l'Alt Ter i el retorn a les propostes presentades**.

La UP de l'Alt Ter està formada pels següents municipis: Campdevàrol, Gombrèn, les Lloses, Ogassa, Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Vallfogona de Ripollès, Sant Pau de Segúries, Vidrà

El procés participatiu del PAESC s'ha estructurat en dues accions participatives:

- **Taller de participació telemàtica (16/11/2021)**. Debat i elaboració de propostes supramunicipals de mitigació i adaptació al canvi climàtic. Hi han participat 13 persones que han fet 13 propostes.
- **Portal de participació digital - Decidim PAESC (del 16/11/2021 al 23/11/2021)**. Espai per a presentar noves propostes municipals o supramunicipals i donar suport a les propostes ja presentades. Han participat dues persones que han presentat 3 noves propostes i s'han fet 4 comentaris amb relació a aquestes. No s'han recollit suports a les propostes.

Aquest informe presenta les aportacions realitzades en el procés participatiu. Es detallen les propostes i s'explica quines d'elles s'incorporen en el PAESC, quines no i els motius pels quals s'han acceptat o no.

PROPOSTES SUPRAMUNICIPALS

Proposta	Origen	Suports	Mitigació o adaptació	Retorn	Integració al PAESC
<p>1/ Creació d'una oficina supramunicipal per a promoure les energies renovables i eficiència energètica a tots els sectors del territori. Hauria ser àgil i resolutiva, tipus finestreta única. Accions a desenvolupar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Línies d'ajuts i incentius fiscals comuns en el territori per accions de transició energètica i/o millora de l'eficiència (tenint en compte la realitat de cada municipi i aplicant els coeficients segons municipi). - Sensibilització a la ciutadania (per trencar desconfiances amb l'administració) - Oferir suport tècnic - Gestionar la tramitació ajudes i agilitzar-los. 	Taller	-	M/A	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	<p>Aquesta proposta ja està integrada al PAESC en dues accions d'abast supramunicipal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acció 3: Creació d'una oficina supramunicipal d'habitatge orientada a la rehabilitació energètica i la lluita contra la pobresa energètica i en les respectives accions municipals. • Acció 4: Crear un punt d'informació energètica municipal adreçat a la ciutadania i a les petites activitats econòmiques. <p>S'ha ajustat el redactat d'aquestes accions perquè quedi més clar que incorporen aquestes propostes.</p> <p>D'altra banda, el suport als municipis petits ja es presta a través de l'Agència comarcal d'energia del Ripollès.</p>

- Suport als municipis petits / empreses / particulars					
2/ Valorar les potencialitats i oportunitats de cada poble que permetin un major aprofitament de les EERR (per exemple les mines d'Ogassa permetrien impulsar energia geotèrmiques.; les hores d'insolació a Pardines permetrien energia fotovoltaica).	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Incorporada com a una nova acció supramunicipal de mitigació 12. Estudi del potencial renovable i estratègia de transició energètica a la UP.
3/ Promoure les compres conjuntes de plaques fotovoltaïques. Aquesta proposta vol donar resposta a l'increment de preus i a la manca d'instal·ladors en el territori. Possibilitat de complementar amb accions de crowdfunding.	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Aquesta proposta es troba inclosa en l'acció supramunicipal de mitigació 4. Crear un punt d'informació energètica municipal adreçat a la ciutadania i a les petites activitats econòmiques. El crowdfunding s'inclourà com a possibilitat de finançament en les accions de d'implantació de renovables en els Ajuntaments.
4/ Impuls i dinamització de comunitats energètiques locals als municipis del territori.	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	La creació de comunitats energètiques locals s'ha incorporat a la majoria de plans municipals a excepció d'alguns municipis amb característiques específiques de dispersió de la població com les Lloses.
5/ Campanyes i accions de sensibilització, conscienciació i	Taller	-	M/A	Proposta tècnicament viable.	Acció integrada en l'acció supramunicipal de mitigació 4. Crear un punt d'informació

pedagogia dirigides a ciutadania sobre diverses temàtiques relacionades amb el canvi climàtic i de respecte a l'entorn.				S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	energètica municipal adreçat a la ciutadania i a les petites activitats econòmiques.
6/ Definir una estratègia a nivell d'UP o comarca per implantar energies renovables que tinguin en compte el paisatge, la participació de veïns i veïnes, etc. Establir també criteris de planificació i ordenació territorial que tinguin en compte aspectes ecològics.	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal Aquesta acció pot incorporar la proposta 2	Incorporada conjuntament amb la proposta 2 com a una nova acció supramunicipal de mitigació 12. Estudi del potencial renovable i estratègies de transició energètica.
7/ Promoure el transport sostenible , ja sigui millorant la xarxa de transport públic, incentivant el vehicle elèctric o promovent altres iniciatives com el vehicle compartit o el transport a demanda.	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Les accions de mobilitat supramunicipal en transport públic es troben integrades en l'acció supramunicipal de mitigació 7. Impuls a la mobilitat supramunicipal en transport públic dins la unitat de paisatge. Les iniciatives de promoció del vehicle elèctric, així com els vehicles compartits ja s'inclouen en els PAESC municipals. es troben establertes en les accions municipals.
Donar valor a la certificació energètica d'edificis més enllà del tràmit administratiu i revisar la normativa municipal perquè es prioritzi i faciliti l'eficiència energètica dels edificis (nova construcció i	Taller	-	M/A	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	La proposta s'inclourà a l'acció de "Fomentar la rehabilitació energètica dels edificis" dels PAESC municipals.

rehabilitació, per exemple amb els aïllaments).					
Arranjar camins de la comarca per facilitar l'accés a masies en desús i afavorir el repoblament del territori. D'aquesta manera també s'evitaria el risc d'incendis i es tindria més cura del territori.	Taller	-	A	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	S'incorporarà als PAESC municipals l'acció d'adaptació 6.3 Optimització de la xarxa de camins i pistes forestals
Incentivar l'establiment d'empreses de ramaderia extensiva i establir eixos o prioritats en aquesta qüestió al territori (seguint les línies del Pla estratègic de la Ramaderia Extensiva a Catalunya).	Taller	-	A	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Incorporada en l'acció supramunicipal d'adaptació 1. Promoció de la ramaderia extensiva i les pràctiques agroecològiques, de les varietats autòctones i de la producció local i de proximitat
Detectar boscos amb una vulnerabilitat als incendis forestals i empreses de ramaderia extensiva que necessitin zones de pastura per fer convergir les seves necessitats. Es podria articular a través d'un portal i seria una manera de prevenir incendis.	Taller	-	A	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Incorporada en l'acció supramunicipal d'adaptació 4. Silvopastura per manteniment de franges i suport a la gestió forestal i prevenció d'incendis.
Impulsar estratègies per millorar la recollida selectiva (amb incentius o bé implantant el porta a porta a tota la UP).	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a	Incorporada en l'acció supramunicipal de mitigació 10. Establir col·laboracions entre municipis propers per a implantar millores en la prevenció de residus i la recollida selectiva.

				nivell Supramunicipal/municipal	També s'inclou l'acció de tendir cap al model porta a porta a tots els plans municipals.
Estudiar la remunicipalització de les centrals hidroelèctriques i revisar l'estat concessions.	Taller	-	M	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Incorporada com a nova acció supramunicipal de mitigació 12. Estudi de la gestió pública de centrals hidroelèctriques. Cal tenir en compte que no es tracta d'una remunicipalització ja que es tracta de concessions privades. El què es pot analitzar és l'estat de les concessions i plantejar adquirir-ne alguna per part dels ens locals.
Incentivar als propietaris de boscos per a realitzar una gestió forestal sostenible , que els obligui a tenir una densitat de peus màxima i que redueixi d'aquesta manera el risc d'incendi, recuperi els espais oberts i millori la salut dels nostres boscos i la biodiversitat.	Decidim	-	A	Proposta tècnicament viable. S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal	Incorporada en l'acció supramunicipal d'adaptació 3. Plans d'ordenació forestal supramunicipals.

PROPOSTES MUNICIPALS

SANT JOAN DE LES ABADESSES

Proposta	Origen	Suports	Retorn
<p>Cooperativa d'autoconsum. Creació d'una cooperativa que promogui i gestioni l'autoconsum elèctric renovable, per exemple fotovoltaic, dins el territori Alt Ter, d'aquesta manera tots els socis de la cooperativa podrien fer ús dels excedents elèctrics de cada una de les instal·lacions afavorint la utilització real d'energies renovable dins el territori.</p> <p>Hi ha altres pobles de Catalunya que estan treballant en aquest sentit: https://santpereentransicio.cat/projectes-2019-2027/projecte-de-cobertes-fotovoltaiques-urbanes/</p> <p><u>Comentaris a la proposta</u></p> <p>Comentari 1. La idea és bona però hi ha algun aspecte que no m'encaixa en el text explicatiu dels de Sant Pere de Torelló. A banda d'aquest dubte, que crec que és més aviat un error en la redacció del text, crec que tampoc caldria crear una nova cooperativa existint-ne ja una com Som Energia. No haver-ne de crear una de nova o si més no, crear-ne una de segon grau vinculada a Som Energia, possibilitaria no haver de dedicar tants recursos a la creació d'una nova estructura (íntegre) i per contra, compartir-los amb SE ja que al capdavant també es comparteixen els mateixos objectius. Fins i tot es podria fer servir el Grup Local que Som Energia té a la comarca per vehicular-ho conjuntament amb els municipis de l'Alt Ter.</p>	Decidim	-	<p>Proposta tècnicament viable, però cal tenir en compte alguns matisos:</p> <p>El concepte que permet arribar als objectius exposats són les Comunitats Energètiques, que actualment permeten la participació de la ciutadania en projectes de generació.</p> <p>Tot i no disposar d'una normativa expressa, fruit de la interpretació de les diverses normatives europees, les seves funcions i característiques, ja es troben força definides. Podeu consultar aquest enllaç per a més informació: https://www.idae.es/ca/node/12848</p> <p>Per tant, el ventall d'opcions és ampli i cal cercar el que més s'ajusta a cada cas. (cooperatives, associacions,... serien figures viables).</p> <p>El paper que hi pot desenvolupar l'administració és divers, pot ser impulsor o no, ser-ne membre o no, cedir cobertes o no,...</p> <p>A més, actualment l'ús d'excedents es troba regulat per la normativa d'autoconsum (Real Decreto 244/2019) i en limita el radi d'acció a 500m o compartir el mateix centre de transformació en baixa.</p>

<p>Comentari 2. Actualment ja s'han fet 3 compres col·lectives de plaques FV al Ripollès i totes amb gran èxit de participació. Però desgraciadament només hi poden participar aquelles persones que disposen d'un capital mínim d'uns 5.000€ i moltes se'n queden al marge. La possibilitat de finançar les instal·lacions augmentaria exponencialment el volum d'energia auto-produïda amb tot el benefici col·lectiu que això comportaria.</p> <p>Comentari 3. Totalment d'acord, Som Energia pot ser una alternativa per poder arribar al mateix lloc, és qüestió d'estudiar-ho. Com molt bé comentes en el segon comentari l'accés a l'autoconsum no és accessible per tothom a banda que, molt probablement, s'instal·lin les mínimes plaques necessàries per poder accedir al es subvencions i a les bonificacions municipals. L'objectiu de fer-ho de forma col·lectiva és maximitzar la generació de kW per m2 prioritzant la instal·lació de plaques fotovoltaïques al 100% de la superfície dels millors teulats del poble, l'energia generada seria consumida 100% pels mateixos socis/veïns del poble.</p> <p>Comentari 4. M'agrada l'exemple de Sant Pere de Torelló, que l'ajuntament cedeixi cobertes d'equipaments públics ens pot ajudar a començar l'experiència d'autoconsum compartit.</p>			<p>S'avaluarà la seva incorporació al PAESC a nivell Supramunicipal/municipal.</p> <p>Incorporació La creació, dinamització i seguiment de comunitats locals d'energia a partir d'una coberta o instal·lació de l'Ajuntament s'ha inclòs en pràcticament tots els PAESC municipals i concretament també a Sant Joan de les Abadesses. L'acció es planteja amb un estudi previ amb l'objectiu de determinar el millor model per a cada municipi.</p> <p>També s'incorporen accions en els municipis amb més activitat industrial per analitzar el potencial en polígons d'activitat econòmica.</p> <p>L'acció supramunicipal 4 Crear un punt d'informació energètica adreçat a la ciutadania i a les petites activitats econòmiques inclou entre les seves atribucions la dinamització de compres conjuntes.</p>
--	--	--	--

GOMBRÈN

Proposta	Origen	Suports	Retorn
Obligar a l'Ajuntament de Gombren a disposar d'una depuradora per tal de sanejar les aigües brutes del poble que actualment s'aboquen al riu amb els greuges ambientals que suposa això per al riu.	Decidim	-	El Consell del Ripollès i l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) han signat un conveni pel qual comença el procés previ a la construcció de quatre noves depuradores a la comarca: a la Ral (terme de Sant Pau de Segúries), Toses, Gombren i Beget-Rocabruna (Camprodon). Al projecte de cadascuna s'hi destinen prop de 60.000 euros. Si es compleixen els terminis previstos, d'aquí a quatre anys estaran en servei. https://www.elpuntavui.cat/territori/article/12-infraestructures/1958031-projecten-quatre-noves-depuradores-al-ripolles.html

11.

Estudi de la gestió pública de centrals hidroelèctriques

Sector	Residus	Àrea d'intervenció	Gestió de residus i aigües residuals	Instrument polític	Altres
Descripció					
<p>Es proposa l'estudi de l'estat de les concessions de les centrals hidroelèctriques presents en el territori i de la viabilitat de la l'adquisició de parcial o total de les concessions de les centrals hidroelèctriques per part dels Ajuntaments dels municipis que disposen de centrals hidroelèctriques o entitats supramunicipals que puguin estar interessades en la gestió (Consell Comarcal del Ripollès o altres entitats). La gestió municipal del subministrament elèctric sense intermediaris pot millorar la gestió energètica dels municipis i afavorir l'autosuficiència energètica de les poblacions de l'Alt Ter.</p>					
Estalvi d'emissions de CO₂					
TCO ₂ /any					

12.

Estudi del potencial renovable per diferents fonts d'energia en l'àmbit de la unitat de paisatge i estratègia de transició energètica

Sector	Producció local d'energia	Àrea d'intervenció	Energia fotovoltaica Energia geotèrmica	Instrument polític	Planificació urbanística
---------------	---------------------------	---------------------------	--	---------------------------	--------------------------

Descripció

Des del procés participatiu es proposa la coordinació supramunicipal de cara a formular una estratègia conjunta respecte el desenvolupament de les energies renovables en el territori i la transició energètica en els municipis. Es proposa valorar les oportunitats i el potencial de cada municipi tenint en compte particularitats com per exemple el major potencial geotèrmic del municipi de Ripoll (segons el mapa de potencial geotèrmic de l'ICGC) o major potencial d'insolació per a fotovoltaica. També es poden incorporar altres particularitats com l'existència de les antigues galeries de les Mines d'Ogassa per al seu aprofitament geotèrmic.

A partir d'una anàlisi del potencial o vocació energètica dels diferents municipis, cal tenir en compte els següents aspectes:

- L'estratègia supramunicipal per a la implementació d'energies renovables ha de valorar els impactes paisatgístics i ambientals de les instal·lacions, a més de garantir la participació ciutadana en el procés.
- Calria elaborar uns criteris urbanístics comuns als diferents municipis sobre la qualificació del sòl apte per a instal·lacions renovables i normativa urbanística associada.

L'objectiu de la acció és que cada municipi contribueixi a la transició energètica de la unitat de paisatge segons els recursos potencialitats i oportunitats del seu territori.

L'acció es pot coordinar a través del Consell Comarcal i l'Agència de l'Energia del Ripollès.

Estalvi d'emissions de CO₂

TCO₂/any
